

DEKLARACIJA O NEOTUĐIVOSTI JAVNIH DOBARA

Srbija je predugo dopuštala rasprodaju i zloupotrebu svog prirodnog i društvenog bogatstva i aktivno učestvovala u takvim procesima u korist domaćeg, stranog i multinacionalnog privatnog kapitala.

Društvo koje ne čuva sopstvena dobra ostaje bez budućnosti. Javna dobra ne smeju se svoditi na robu na tržištu, jer ona predstavljaju osnovu bez koje ne postoje ni pravedna država ni odgovorno društvo.

Zbog svega ovoga, neophodno je što pre uspostaviti i dosledno sprovesti pravila koja štite dugoročni javni interes. Ova deklaracija predstavlja odgovor na decenije pogrešnih politika i početak vraćanja suvereniteta građankama i građanima naše zemlje.

- **Nema budućnosti bez javnih dobara.** Javna dobra su temelj društvenog razvoja i pripadaju svima nama. Javna dobra podrazumevaju sva prirodna dobra i društvene usluge koje omogućavaju život, blagostanje i zdravlje društva, životne sredine i prirode. Navedeno obuhvata, ali nije ograničeno samo na:
 - Prirodne ekosisteme i njihov biodiverzitet,
 - Strateške zemljišne, vodne, šumske, mineralne i energetske resurse,
 - Javni zdravstveni i sistem socijalnog osiguranja,
 - Javni vaspitno-obrazovni sistem, kao i kulturu i umetnost,
 - Javnu informativnu, telekomunikacionu, saobraćajnu i bezbednosnu infrastrukturu,
 - Sva javna komunalna preduzeća i institucije koje su u funkciji zaštite javnog interesa, a posebno energetske i prehrambene suverenosti i bezbednosti.
- **Javna kontrola.** Javna dobra moraju biti u javnom vlasništvu, uz demokratsko upravljanje i kontrolu, a u skladu sa odgovornošću koju imamo i prema prošlim i prema budućim generacijama, kao i svim živim bićima koja život čine mogućim. Privatizacija, prenošenje svojinskih i/ili upravljačkih prava u ruke privatnih kompanija ili pojedinaca, domaćih ili stranih, moraju biti zabranjeni Ustavom Republike Srbije.

- **Zabrana zloupotrebe javnih dobara.** Nijedno javno dobro ne sme se koristiti kao sredstvo za ostvarivanje privatnog profita, a na štetu javnog interesa. Njihovo očuvanje štiti međugeneracijsko nasleđe i stavlja dugoročne potrebe građana na prvo mesto.
- **Povratak otuđenih javnih dobara.** Svako javno dobro koje je građanima nelegitimno oduzeto kroz privatizaciju, javno-privatno partnerstvo, koncesiju, zakup ili druge oblike komercijalizacije, mora biti vraćeno u javno vlasništvo i pod javnu kontrolu.
- **Odgovornost prema budućim generacijama.** Prirodna, kao i društvena javna dobra moraju se očuvati i koristiti na održiv način kako bi se obezbedila njihova dostupnost i za buduće generacije. Ekološka i društvena odgovornost predstavljaju ključne principe u upravljanju prirodnim i društvenim dobrima od opšteg interesa za građane i građanke Srbije.
- **Pravna zaštita.** Svaka povreda neotuđivosti javnih dobara treba da bude prepoznata i sankcionisana kao težak zločin protiv interesa građana, uz zakonsko definisanje mehanizama nadzora i aktivno učešće javnosti. Pravo na pristup i korišćenje očuvanih javnih dobara mora biti zaštićeno svim demokratski legitimnim sredstvima.
- **Međunarodna solidarnost.** Javna dobra, kao temelj društvenog blagostanja u javnom vlasništvu i pod javnom kontrolom, princip su regionalnog i međunarodnog delovanja, saradnje i podrške za koji se zalažemo.

Mi, potpisnici i potpisnice ove deklaracije, obavezujemo se da ćemo uvek i svuda štiti javna dobra u interesu građana i građanki, kao i budućih generacija, bez kompromisa i izuzetaka.